

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ามีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนไว้บ้างแล้ว ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

จิระศักดิ์ โรจนาเปรมสุข และสุทธิ อธิปัญญาคม (2520: 20) ได้สำรวจความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติในเรื่อง "อนามัยสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร" จาก 4 โรงเรียน จำนวน 440 คน ผลการสำรวจพบว่า ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะคิดอยู่ในเกณฑ์ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการรณรงค์เพื่อให้อนามัยสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ส่วนการปฏิบัติ นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ถูกต้อง ยกเว้นบางเรื่อง เช่น เกี่ยวกับมลภาวะของอากาศ

ตรุณ มังคละศิริ (2521: 63) ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจพฤติกรรมด้าน การปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนส่วนกลางและส่วนภูมิภาค" โดยสร้างแบบสอบถามทั้งหมด 5 ตอน คือ 1. เรื่องสวัสดิภาพในการจราจร การควบคุมน้ำหนักของร่างกาย สุขภาพจิต การปฐมพยาบาล และโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในส่วนกลาง 1 โรงเรียน และส่วนภูมิภาค 2 โรงเรียน รวม 180 คน เป็นนักเรียนชาย 45 คน นักเรียนหญิง 135 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนชาย-หญิง ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการปฏิบัติด้านสุขภาพทั้ง 5 ข้อ อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ และมีการปฏิบัติด้านสุขภาพมากในเรื่อง "การรักษาอวัยวะเพศให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อป้องกันโรคมะเร็ง"

2. นักเรียนชาย-หญิง ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการปฏิบัติด้านสุขภาพน้อยที่สุดในเรื่อง "ถ้าพบผู้ป่วยหมดสติให้ดมน้ำทางปากเพื่อให้ผู้ป่วยรู้สึกตัว"

3. การปฏิบัติทางด้านสุขภาพที่มากที่สุดของนักเรียนชาย-หญิง ในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นเรื่องที่ควรปฏิบัติมากทุกข้อ และการปฏิบัติสุขภาพที่น้อยที่สุด เป็นเรื่องที่ไม่ควรปฏิบัติด้วยเช่นกัน

4. การปฏิบัติทางด้านสุขภาพของนักเรียนชาย-หญิง ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความแตกต่างกันในเรื่อง "เมื่อท่านพบผู้ประสบอุบัติเหตุ มีความตื่น ตื่นตกใจมากเกินไปจนทำอะไรไม่ถูก"

สุพร พูลสุข (2522: 65) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภค ระหว่างนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา กับนักศึกษาวิชาเอกอื่น ในวิทยาลัยครู" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภค ระหว่างนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกอื่น ในวิทยาลัยครู 4 แห่ง จำนวน 264 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับการบริโภคของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษากับวิชาเอกอื่น ไม่มีความแตกต่างกัน แต่มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภคแตกต่างกัน ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และการปฏิบัติของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีเฉพาะระดับการศึกษาของมารดาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา

ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ (2523: 50-51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโรงเรียนสาธิตนำผึ้ง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักเรียนทั้งสองโรงเรียน โดยทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 412 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ อาชีพของมารดา มีผลต่อความรู้ด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน การปฏิบัติตนด้านสุขภาพอนามัยไม่เป็นที่น่าพอใจนัก นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องโภชนาการ ผลการเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักเรียนทั้งสองแห่ง ปรากฏว่านักเรียนโรงเรียนสาธิตนำผึ้งมีความรู้และทัศนคติดีกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต ส่วนการปฏิบัติโรงเรียนมัธยมสาธิตปฏิบัติได้ถูกต้องมากกว่าโรงเรียนสาธิตนำผึ้ง

เพียว ต้นมณี (2523: 58-60) "การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทมตอวิชาสุขศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิต" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาสุขศึกษาของนักเรียน 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนสาธิต 171 คน และจากโรงเรียนรัฐบาล 643 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลมีเจตคติต่อวิชาสุขศึกษาดีกว่าโรงเรียนสาธิต และนักเรียนหญิงมีเจตคติดีกว่านักเรียนชาย หัวข้อที่นักเรียนสนใจมากเป็นอันดับแรก คือ เรื่องการระวังรักษาสุขภาพของร่างกาย เพศศึกษา และสุขภาพจิต ตามลำดับ

วิชิต ธาตุเพชร (2524: 64-69) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนไทยพุทธกับนักเรียนไทยมุสลิม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 2" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนไทยพุทธกับไทยมุสลิม และหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติ กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา เพศ และอายุของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 478 คน เป็นนักเรียนไทยพุทธ 321 คน และนักเรียนไทยมุสลิม 157 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้และทัศนคติของนักเรียนไทยพุทธกับนักเรียนไทยมุสลิมแตกต่างกัน ส่วนการปฏิบัติของนักเรียน 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบที่มีผลต่อความรู้ได้แก่ระดับการศึกษากับอาชีพของบิดามารดา และอายุของนักเรียน องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติได้แก่ ผู้ซึ่งนักเรียนอาศัยอยู่ ที่ตั้งที่พักอาศัยและเพศของนักเรียน และความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติด้านสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน

ทวิวรรณ ธีระพันธ์ (2525: 105-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติตน เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในตำบลสามเสนในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างด้านระดับชั้นสาขาวิชาที่เรียน เพศ และรายได้ของครอบครัว กับระดับความรู้และประสบการณ์การใช้ยาเสพติด เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

สายสัมพันธ์ สายวิชาชีพแผนกพาณิชย์การ และสายวิชาชีพแผนกช่างกล รวม 565 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมากกว่าครึ่งมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด 10 ชนิด ร้อยละ 92 เห็นด้วยกับโครงการหรือกิจกรรมการป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 66.9 ไม่เคยมีประสบการณ์การใช้ เพราะกลัวอันตราย องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องยาเสพติดคือ ระดับชั้นสายวิชา เพศ และรายได้ของครอบครัว โดยสายวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับความรู้มากที่สุด ส่วนทางด้านประสบการณ์การใช้ยาพบว่า เพศมีความสัมพันธ์มากที่สุด

ระวีวรรณ วุฒิปรีดิ์ (2526: 115-119) ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ เจตคติ และประสบการณ์ เกี่ยวกับ เรื่องเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ เจตคติ และประสบการณ์ตามตัวแปรด้านเพศ สายวิชาที่เรียน สถานภาพสมรส ของบิดามารดา การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา และกลุ่มผู้เลี้ยงดู ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2524 จำนวน 658 คน สรุปผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนมีความรู้เรื่องเพศระดับปานกลาง และความรู้ของนักเรียนแตกต่างกันตามสายวิชา และการศึกษาของบิดามารดา มีเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยเฉลี่ยเป็นบวก เพศของนักเรียนและสายวิชาที่เรียนทำให้นักเรียนมีเจตคติแตกต่างกัน และนักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศโดยเฉลี่ยน้อย

จินตนา สราวุธพิทักษ์ (2528: 64-72) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง" โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 365 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังมากที่สุดเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนในเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ และมีความคาดหวังมากที่สุดเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เพศศึกษา สุขภาพผู้ริโภค สุขภาพจิต สุขากิจการสิ่งแวดล้อม โรคติดต่อ สุขภาพส่วนบุคคล โภชนาการ สวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาล โรคไม่ติดต่อ การรับบริการสาธารณสุข และการแพทย์ ในสภาพจริง นักเรียนมีสุขปฏิบัติมากในเรื่องสุขภาพผู้ริโภค เพศศึกษา สิ่งเสพติดให้โทษ สุขภาพจิต สุขากิจการสิ่งแวดล้อม โรคติดต่อ สุขภาพส่วนบุคคล

โภชนาการ สวัสดิศึกษา และการปฐมพยาบาล และมีสุขปฏิบัติปานกลางในเรื่อง โรค
ไม่ติดต่อกับและการรับบริการสาธารณสุขและการแพทย์ ผลการเปรียบเทียบความคาดหวัง
และสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่อง สุขภาพ
ผู้บริโภคน สิ่งเสพติดให้โทษ สุขภาพจิต สุขภาพสิ่งแวดล้อม โรคติดต่อ สุขภาพส่วน
บุคคล โภชนาการ สวัสดิศึกษา และการปฐมพยาบาล แสดงว่าสุขปฏิบัติของนักเรียนมี
ความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง และสุขปฏิบัติของนักเรียนมีความแตกต่าง
จากความคาดหวังของผู้ปกครองมาก ได้แก่ เรื่อง เพศศึกษา โรคไม่ติดต่อกับ และการรับ
บริการสาธารณสุขและการแพทย์

อังฉรา เกิดมงคล (2529: 37-39) ได้ทำการศึกษาวจัย เรื่อง "การดูแล
สุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาการดูแลสุขภาพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบการดูแลสุขภาพตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพ
มหานคร จาก 13 โรงเรียน จำนวน 390 คน เป็นนักเรียนชาย 195 คน และนักเรียน
หญิง 195 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการดูแลสุขภาพตนเอง
อยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการดูแลสุขภาพแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิง
ดูแลสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย

การวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ได้เล็ง
เห็นความสำคัญของสุขภาพมาก และมีความก้าวหน้าทางด้านการสอนสุขศึกษา จึงได้มีผู้ทำ
วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่ง
การวิจัยที่น่าสนใจ สรุปได้ดังนี้

จาลโซ เบนส์ และริเวอร์ (Jalso, Burns and Rivers 1965: 263-268) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการ"

(Nutrition Belief and Practice) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร 340 คน ในรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันในอายุ รายได้ ระดับการศึกษา และเพศ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมทงให้ผู้ตอบตอบเอง และให้ผู้เชี่ยวชาญสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า มีสหสัมพันธ์อย่างสูง (0.63) ระหว่างคะแนนของความเชื่อกับคะแนนของการปฏิบัติทางโภชนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความเชื่อทำให้เกิดการปฏิบัติทางด้านโภชนาการและพบว่า การศึกษาสหสัมพันธ์อย่างสูงกับคะแนนทางการปฏิบัติและความเชื่อ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ถ้ามีการศึกษาสูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างจะมีความเชื่อและการปฏิบัติดี ผลผลิตขงวิจัย

เคนสัน (Denison 1969: 731-735) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความแตกต่างในสุขปฏิบัติของนักเรียนมัธยมต้นและนักเรียนมัธยมปานกลางในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาอัลเบิร์ต แกลลาติน ในรัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา" (Health Behavior Differences Between Low and Middle Social Class Students in Albert Gallatin, High Schools of Pennsylvania in United State of America) โดยได้ทำการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ 10 เรื่อง คือ โภชนาการ สุขภาพจิต สุขภาพในครอบครัว โรคติดต่อ สุขนิสัยศึกษา การปฐมพยาบาล สุขภาพชุมชน สุขภาพฟัน สันทนาการ และการพักผ่อน จากผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมสุขปฏิบัติของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความใกล้เคียงกันมาก แต่มีความแตกต่างกันในบางเรื่องคือ นักเรียนฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีสุขปฏิบัติน้อยมากในเรื่องสุขนิสัยศึกษา การปฐมพยาบาล และสุขภาพฟัน ส่วนนักเรียนฐานะปานกลางจะมีสุขปฏิบัติมากในเรื่องโภชนาการและสุขภาพจิต

โอเวน (Bonnie L. Owen 1970: 502) จากสถาบันพัฒนาและวิจัยทางสุขภาพแห่งชาติ รัฐแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรมสุขภาพ" (The Relationships Between Health Attitudes and Behavior) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น 148 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกให้

ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานโดยนั้นให้เห็นถึงความรุนแรงและความน่ากลัวพร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการไปตรวจโรคในระยะเริ่มแรก หลังจากถนนกมการวัดเจตคติ และการไปรับบริการในการตรวจหาโรคเบาหวาน ผลปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างในการไปรับบริการในการตรวจรักษา

ชอว์ และ คาร์ตี (Shaw and Darity 1970: 121-123) แห่งมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ "ระดับความรู้และความคิดรวบยอดด้านสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเมืองแอมแฮร์สต์" (Health Knowledge Level of Secondary School Students) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนเกรด 9-10 จำนวน 49 คน และกลุ่มที่เรียนเกรด 11-12 จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 17 ข้อ กลุ่มแรกมีความรู้ในร่องกามโรค การคุมกำเนิดพันธุกรรม ประจำเดือน การดูแลผิวหนัง และโรคหัวใจ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มหลัง แต่พบว่ากลุ่มหลังมีการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การนัดกับเพื่อนต่างเพศ คิดเป็นร้อยละสูงกว่ากลุ่มแรก รวมทั้งความคิดที่ว่า การมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน เป็นสิ่งที่ไม่ดี ซึ่งผู้ทำการศึกษาเรื่องนี้ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงระบบการสอนสุขศึกษาให้ดีขึ้น

เว็ด (Wade 1970: 485-491) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ ความเข้าใจเรื่องสุขภาพและการสาธารณสุขของประชาชน" (Trends in Public about Health and illness) โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจะขึ้นอยู่กับ อายุ การศึกษา รายได้ และสถานภาพทางการงาน และเพศ หญิงจะมีความรู้ด้านสุขภาพมากกว่าเพศชาย

เวอร์กิลิโอ (Virgilio 1971: 2323-A) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนระหว่างวิธีบรรยายสลับการอภิปรายและวิธีของโครงการศึกษาการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนหัตถศึกษาต่อพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (A Comparison of the Effect of the School Health Education Study Approach and the lecture Discussion Approach Upon Drug Knowledge and Attitude of High School Students)

โดยจัดทำการสอนวีธีบรรยายสลับอภิปราย และวีธีของโครงการศึกษาการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน ใช้เวลาสอนวีธีละ 3 สัปดาห์ แก่เด็กนักเรียนชายหญิงจำนวน 777 คน แล้วใช้แบบสอบถามและเจตคติในการประเมินผล ผลการวิจัยปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของการสอนทั้ง 2 วีธี เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ และพบว่าวีธีสอนแบบบรรยายสลับการอภิปรายทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ดีกว่า

✓ เฮาเวลล์ (Howell 1973: 2706-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจสถานภาพของสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่คัดเลือกมาในมลรัฐลุยเซียน่า" (An Investigation of The Status of Health Education in Selected Louisiana Secondary Schools in 1972-73) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทางสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเรียนในโรงเรียนที่ใช้เนื้อหาวิชาสุขศึกษาตามหลักสูตรซึ่งฝ่ายการศึกษาของรัฐกำหนด กับนักเรียนระดับเดียวกันที่เรียนในโรงเรียนของรัฐอื่น โดยใช้แบบทดสอบความรู้ทางสุขภาพของไคแลนเดอร์ (Kilander Health Knowledge Test) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้หลักสูตรของฝ่ายการศึกษาของรัฐได้คะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ใช้หลักสูตรของฝ่ายการศึกษาจากรัฐอื่น และนักเรียนชายมีความรู้เรื่องสุขภาพต่ำกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญ

✓ ชวาร์ตซ์ (Schwartz 1973: 29) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางโภชนาการของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (Nutritional Knowledge, Attitudes, and Practice of High School Graduates) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงทั้งหมด ซึ่งสำเร็จการศึกษาไปแล้วเป็นเวลา 4 ปี โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยลงทะเบียนเรียนวิชาคหกรรมศาสตร์ และกลุ่มที่ไม่เคยเรียนวิชาดังกล่าวมาก่อน โดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ไปตามที่อยู่ของนักเรียนที่เคยเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐโอไฮโอ จำนวน 1,000 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 31.3 ผลจากการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเรียนวิชาคหกรรมศาสตร์ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่ารูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางโภชนาการเป็นดังนี้คือ ความรู้กับเจตคติ และเจตคติกับการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กัน ส่วนความรู้กับการปฏิบัตินั้นไม่พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โรเนย์ (Roney 1975: 3426- A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการใช้ยาเสพติดระหว่างนักเรียนชั้น 12 ในโรงเรียนอันดับที่ 1, 2 และอันดับที่ 3 ในรัฐมอนทานาตะวันตก" (A Comparative Study of Knowledge, Attitudes Toward Drugs, and Use of Drugs Among Twelfth Grade Students in Class I, II and III. Schools in Western Montana) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการใช้ยาเสพติด โดยแยกตามเพศและขนาดของโรงเรียนที่ไม่เป็นสหศึกษา สุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนชั้น 12 จากโรงเรียนทั้ง 3 อันดับ จำนวน 300 คน ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่เชิงจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดเสมอไป กล่าวคือคนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดดีและไม่ทำให้การรศคยานลดลง ส่วนนักเรียนที่เชื่อว่ายาเสพติดเป็นสิ่งดีมีการติดยาและใช้ยา มากกว่าคนที่ไม่เชื่อ ความรู้และเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่จากกาารอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มจากเพศเดียวกันในโรงเรียนที่มอนตัมไบลล์ เคียงกัน

สรุปรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้ว จะเห็นว่า การศึกษาถึงพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนได้มีการศึกษาคอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ซึ่งสรุปผลการวิจัย โดยส่วนรวมได้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ในบางเรื่อง
2. เจตคติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์และปานกลาง
3. การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในบางเรื่องยังมีการปฏิบัติที่ไม่น่าพอใจ
4. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กัน
5. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย

6. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพคือเพศ อายุของนักเรียน สายวิชา
ที่เรียน ที่ตั้งที่พักอาศัย ผู้แทนนักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือ
ผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว วิธีการสอน และหลักสูตร

งานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ยังไม่มีงานวิจัยพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่เรียนหลักสูตรสุขศึกษา พุทธศักราช 2524 ซึ่งจัดว่าเป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญ
แก่วิชาสุขศึกษามากขึ้น ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาวิชา และพัฒนาทางด้านการสอนและการ
ประเมินผลใหม่ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมี
สุขภาพดี และนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งนักเรียนที่ได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพตาม
หลักสูตรนี้แล้ว ก็น่าจะมีพฤติกรรมสุขภาพเป็นไปในทิศทางที่น่าพอใจ มากกว่าเดิม เพราะ
จากผลการวิจัยในต่างประเทศพบว่าการใช้หลักสูตรสุขศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักเรียนมี
ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพแตกต่างกัน ดังนั้นการวิจัยพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะประเมินผลการเรียนการ
สอนสุขศึกษาในปัจจุบันว่าบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร มากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการ
วิจัยไปใช้เป็นข้อมูล ในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในส่วนที่ยัง
ไม่ถูกต้อง และเป็นที่น่าพอใจ ให้ความเหมาะสมมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย